

Третя альтернатива

Третья альтернатива

The third option

Михайло Мінаков викладає сучасну філософію, філософію Канта, епістемологію та філософію історії у Києво-Могилянській академії. Автор трьох книжок і понад сімдесяти статей із філософії, історії, політології та культурології. Очолює Кантівське товариство в Україні, редколегію журналу «Ідеологія і політика», Інститут Критики та Фонд якісної політики.

Михайло займається фотографією як альтернативним способом філософування у візуальну епоху. Мистецтву фотографії навчався в Harvard School of Design (2010, 2012) та в The Studio Arts Department of The Smithsonian Associates (2012–2013).

Михаил Минаков преподает современную философию, философию Канта, эпистемологию и философию истории в Киево-Могилянской академии. Автор трех книг и более семидесяти статей по философии, истории, политологии и культурологии. Возглавляет Кантовское общество в Украине, редколлегию журнала «Идеология и политика», Институт Критики и Фонд качественной политики.

Михаил занимается фотографией как альтернативным способом философствования в визуальную эпоху. Искусство фотографии изучал в Harvard School of Design (2010, 2012) и в The Studio Arts Department of The Smithsonian Associates (2012–2013).

Mykhailo Minakov teaches Contemporary Philosophy, Philosophy of Kant, epistemology and philosophy of history at Kyiv-Mohyla academy. Author of three books and over seventy articles, he also leads Immanuel Kant Society in Ukraine, editorial board of the Ideology and Politics Journal, Krytyka Institute, and Foundation for Good Politics.

Mykhailo is interested in photography as another way to philosophize in the visual era. He studied art of photography at Harvard School of Design (2010, 2012) and The Studio Arts Department of The Smithsonian Associates (2012–2013).

Третя альтернатива

Вибір насправді є тільки тоді, коли альтернатив більше, ніж дві.

«Ми – те, що ми обрали». Ця фраза Жана-Поля Сартра – не твердження про факт, а лише побажання філософа. Надто часто за нас вибір робить ситуація бінарних опозицій. У них ми робимо «простий вибір» між добрим і злим, між чорним і білим, на користь руху вперед і вгору, а не назад і вниз.

Однак немає нічого облуднішого, ніж «простий вибір» у нашій складній реальності.

Якщо ми не бачимо третьої альтернативи – значить, вибір зроблено за нас.

Іншим. Контекстом. Традицією. Ким/чим завгодно, але не нами. Тож чи завжди ми – це те, що ми обирали? Чи ми – це те, що за нас обрали інші/інше?

Люди – істоти, які творять смисли. У цьому смислотворенні наше пізнання виявляє себе як інтерсуб'єктивне. Будь-який досвід водночас є моїм і нашим. Будь-яке пізнання – особисте і міжособистісне. Ми творимо смисли, де виявляємо водночас і себе, і нас, і те, що між Мною та Нами. Суспільна природа знання забезпечена анонімними інстанціями, що дають засоби для смислотворення. А разом із засобами вони підставлять смисли. Серед таких інстанцій – мова, традиція, звичка, міф, ідеологія, дискурс.

Смисл може бути як поневолювачем, так і визволителем! Критична філософія дарує надію на емансидацію від анонімних ідеологічних рамок.

Фотографія має величезну потугу, що може стати в нагоді загарбникам свободи.

Фотографія, як жодне інше мистецтво, зазіхає на максимум репрезентації реальності, адже вона передає світло і тіні наявного. Але рамка, задана фотографом, є в той же момент ідеологічною максимою, яка вганяє глядача в той самий кут зору, що його задає володар бачення – фотограф.

Так само фотографія може бути руйнівником поневолення. Так, присутність третього кольору в традиційній чорно-білій фотографії репрезентує можливість третьої опції. У цій колекції я підібрал ті триколірні фотографії, що мали б породити підозру щодо моїх намірів. Я викликаю вогонь недовіри на себе та на запропоновані мною альтернативи в надії на те, що в глядачеві прокинеться критичний філософ.

Адже вибір насправді є тільки тоді, коли альтернатив більше, ніж дві.

Третья альтернатива

На самом деле выбор есть лишь тогда, когда мы выбираем более чем из двух альтернатив.

«Мы – то, что мы выбрали». Эта фраза Жана-Поля Сартра – не фактическое утверждение, а пожелание. Слишком часто за нас совершают выбор ситуация двоичных противопоставлений. Или-или. Тогда мы совершаем «простой выбор» между добром и злом, между черным и белым, в пользу движения вперед и вверх, а не назад и вниз.

Нет ничего обманчивее «простого выбора». Реальность сложна и многогранна, если мы не видим третьей альтернативы, значит выбор сделан за нас: контекстом, традицией, обстоятельствами – чем угодно, но не нами. Всегда ли мы – это то, что мы выбрали? Не являемся ли мы тем, что за нас выбрали другие?

Люди – существа, живущие смыслотворчеством. В этом творении смыслов наше познание проявляет свою интерсубъективность. Любой опыт одновременно является и моим личным, и нашим общим опытом. Любое познание – личное и межличностное. Мы творим смыслы, в которых проявляем одновременно и себя, и нас, и то, что между Мной и Нами. Социальная природа знания обеспечена анонимными инстанциями, дающими инструментарий нашего смыслотворчества. Вместе с инструментами они подставляют и свои смыслы. Среди таких инстанций – язык, традиция, привычки, миф, идеология, дискурс.

Смысл может быть как поработителем, так и освободителем! Критическая философия дарует надежду на эмансиацию от анонимных идеологических рамок.

Фотография обладает великой мощью, которой могут воспользоваться враги свободы. Как ни одно другое искусство фотография претендует на максимум презентации реальности, ведь она лишь фиксирует цвет, свет и тени сущего. Но рамка, заданная фотографом, является идеологической максимой, вынуждающей зрителя увидеть тот же угол зрения, что задал властелин взгляда – фотограф.

Фотография может и разрушать эффект порабощения: присутствие третьего цвета в традиционной черно-белой фотографии представляет возможность осознанного выбора. В этом ряду своих фотографий я подобрал те трехцветные фотографии, которые могут породить подозрение относительно моих намерений. Язываю огонь недоверия на себя и предложенные мною альтернативы в надежде на то, что в зрителе проснется критический философ.

Ведь на самом деле выбор есть лишь тогда, когда мы выбираем более чем из двух альтернатив.

The third option

The choice is real if and only if there are more than two options.

«We are our choices». This phrase of Jean-Paul Sartre's is not a factual statement; it's rather a dream. Too often our choices are made in situations of binary opposition. Consequently, we make a «simple choice» between good and evil, between black and white, between backwards and forwards.

However there is nothing as false as «simple choice» in our complex reality. If we don't see the third option, then the real choice has been made before us: by another person, by a context, by a tradition, by anyone but us. So, are we someone else's choices or our own?

Humans live by creating meanings and senses. In this sense-creation our cognition proves to be intersubjective. This means that each experience is simultaneously mine and ours. It also means that each act of cognition is individual and social at the same time. We make sense and in doing so manifest my-self, our-selves, and that which is between Me and Us. Anonymous instances, which provide us with the media to make sense, support the societal nature of knowledge. Languages, traditions, habits, myths, ideologies and discourses contribute to these anonymous instances. Covertly, together with the media, they supply us with sense.

A sense, therefore, can be both subjugator and redeemer. Critical philosophy provides us with a gift of hope for emancipation from those anonymous ideological frames.

Photography has a huge power that can serve well to subjugators. As any other art, photography is believed to represent reality as it is. It simply traces the light and shadow of the present. But a frame chosen by photographer attains an ideological function: it puts the viewer into a perspective that he or she didn't choose. In this way the photographer becomes an owner of the viewer's sight.

Yet photography can also demolish subjugation. The third color in the traditional black-and-white photos represents an opportunity for a third alternative in our choices. I produced and selected a number of three-color pictures that might provoke a viewer's suspicion in regard to my own intentions. I call for a fire of distrust towards myself, and towards the choices I propose, in hopes of waking a critical philosopher in the viewer of my photos.

Indeed, the choice is real if and only if there are more than two options.

Оковита

Лиса гора, Київ, 2012

Живая вод(к)а

Лысая гора, Киев, 2012

Aqua vita

Lysa Gora, Kyiv, 2012

Жереб кинуто

Лиса гора, Київ, 2012

Жребий брошен

Лысая гора, Киев, 2012

The die is cast

Lysa Gora, Kyiv, 2012

Далі буде

Гідензее, 2014

Продолжение следует

Хиддензее, 2014

To be continued

Hiddensee, 2014

Трісло

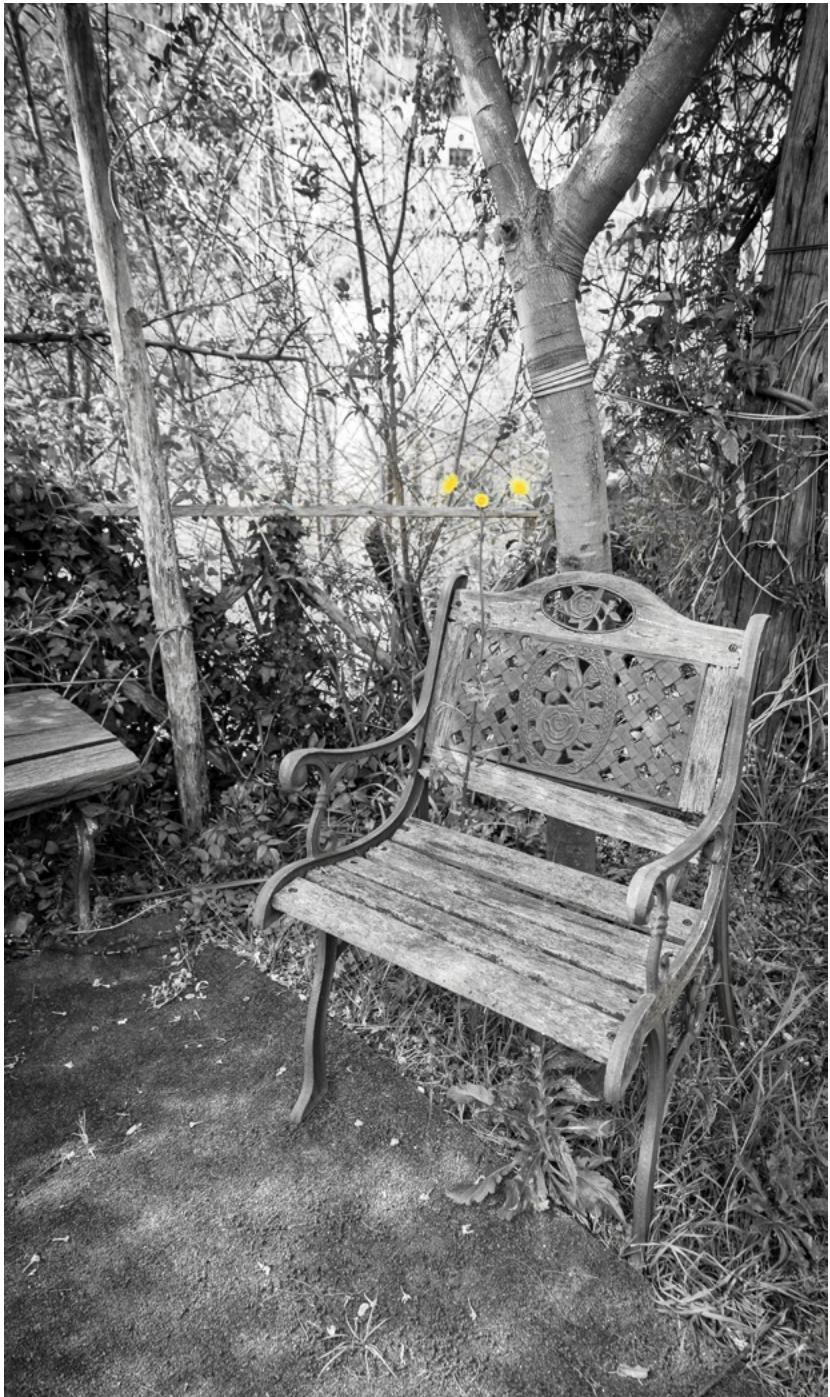
В'єтри-суль-Маре, 2014

Тресло

В'єтри-суль-Маре, 2014

Harmchair

Vietri sul Mare, 2014

Над прірвою в ночі

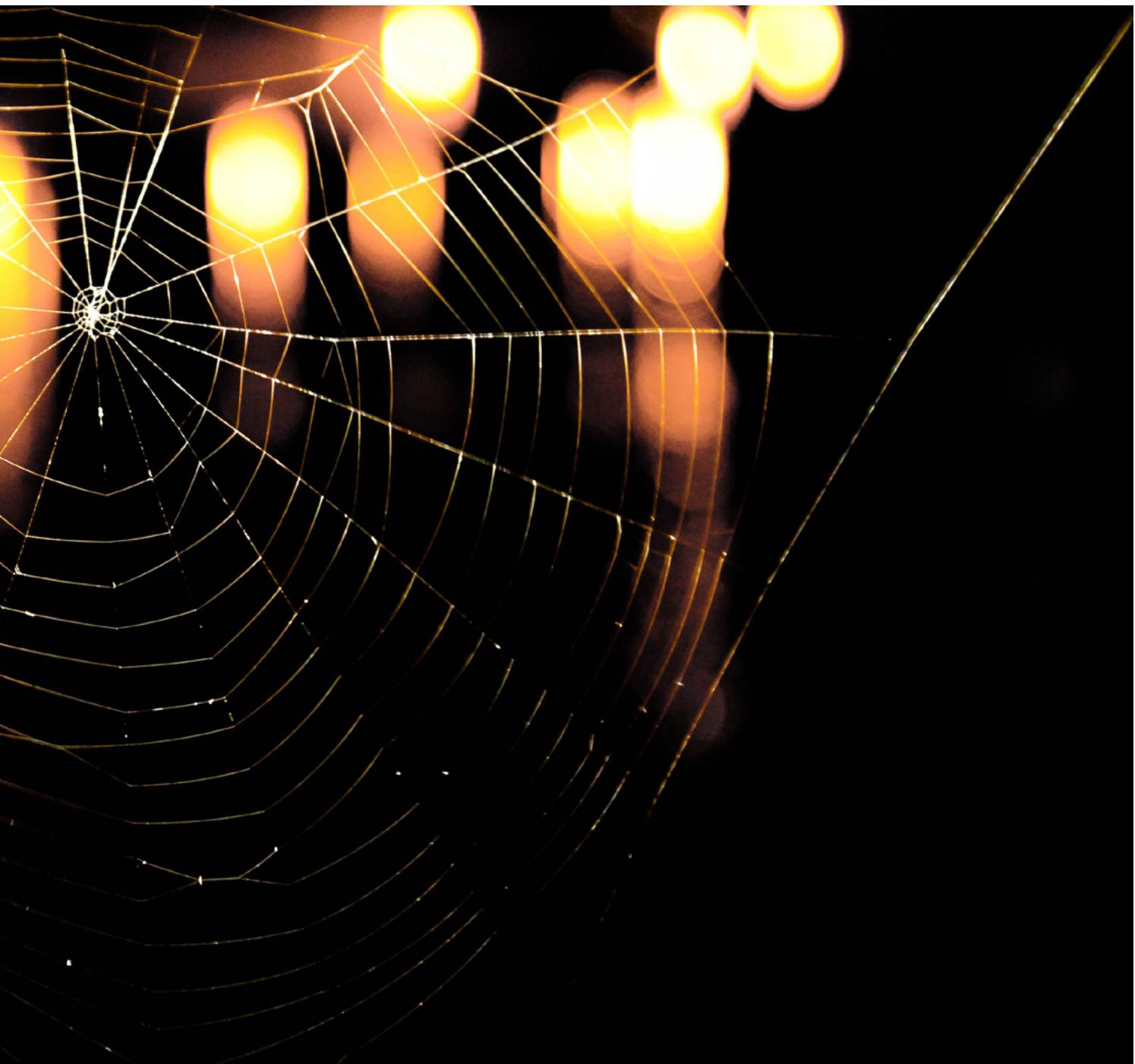
Грайфсвальд, 2013

Над пропастью в ночи

Грайфсвальд, 2013

Catcher-in-the-night

Greifswald, 2013

Камінаут

Любмін, 2014

Каминаут

Любмин, 2014

Coming-out

Lubmin, 2014

Де третій?

Київ, 2012

Где третий?

Киев, 2012

Where is the third?

Kyiv, 2012

Форпост

Сан-Хуан, 2013

Форпост

Сан-Хуан, 2013

Vanguard

San Juan, 2013

Ab ovo

Київ, 2013

Ab ovo

Киев, 2013

Ab ovo

Kyiv, 2013

Заборонений плід

Кембридж, МА, 2013

Запретный плод

Кембридж, МА, 2013

Forbidden fruit

Cambridge, MA, 2013

Занапашені душі

Грайфсвальд, 2014

Падшие души

Грайфсвальд, 2014

Fallen souls

Greifswald, 2014

Чорна діра
Любмін, 2014

Черная дыра
Любмин, 2014

Black hole
Lubmin, 2014

Сходження

Трінкомалі, 2011

Восхождение

Тринкомали, 2011

The Climb

Trinkomali, 2011

